

Eduskunnan Hevosystävien Seura ry:n Hevosvaltiopäivät, Eduskunta 11.12.2007
Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila

Valtiovallan näkökulma

Arvoisat kansanedustajat, hyvät seminaariin osallistujat

Kuten tämänkin seminaarin puheista on käynyt ilmi, hevosala elää vahvassa nosteessa. Aion tässä puheenvuorossani käsitellä eräitä ajankohtaisia hevosalan hankkeita ja selvityksiä, joissa maa- ja metsätalousministeriö on mukana joko moottorina tai osallistujana.

Hevosalan toiminnan keskeisenä kulmakivenä on arpajaislaki ja sen mahdollistama rahapelitoiminta. Tästä saatavat varat muodostavat keskeisen osan alan tulonmuodostuksesta. Arpajaislain uudistamiseksi on juuri asetettu työryhmä sekä poliittinen ohjausryhmä. Työn tavoitteena hallitusohjelman mukaisesti on mm. että rahapelitoiminnan yksinoikeusjärjestelmä voitaisiin säilyttää myös muuttuvassa kansainvälisessä toimintaympäristössä. Maa- ja metsätalousministeriöllä on edustus sekä työryhmässä että ohjausryhmässä - onhan hevosalaan pohjaava totopelitoiminta keskeinen osa Suomen rahapelitoimintaa.

Totopeleistä valtion osuutena muodostuvat tuotot ohjataan kokonaisuudessaan hevos- talouden edistämiseen. Viimeisen viiden vuoden aikana tuottoja on voitu ohjata he- vostalouden edistämiseen nousujohteisesti. Vuonna 2002 kokonaissumma oli noin 6,2 miljoonaa ja vuonna 2006 oltiin jo 8,1 miljoonassa eurossa. Suurin potti, karkeas- ti noin puolet, on ohjattu palkintotukiin ja toiseksi suurin, noin 20 - 30 prosenttia, he- voskasvatuksen tukeen. Lisäksi osansa ovat saaneet niin järjestöt, raviratojen ylläpito, tutkimus kuin laitehankinnat.

Uutena tukimuotona on kokeiltu ns. opetuslähtöpalkkiotukea, joka on saanut hyvän vastaanoton. Siinä tavoitteena on ohjata nuoria hevosia järjestelmällisen valmennuk- sen piiriin, tukea valmennusta ennen varsinaista kilpailu-uraa ja varmistaa siten aloit- televille hevosille parempi kilpailuvalmius. Tätä toimintaa on tarkoitus myös jatkaa.

Totovaroista ohjataan rahaa myös hevostutkimukseen, jonka pohjaksi laadittiin pari vuotta sitten kansallinen hevostutkimusohjelma. Ohjelmatyöryhmä nosti esille tutki- mustarpeita erityisesti kolmella eri osa-alueella. Ensimmäinen on hevoskasvatuksen edellytysten parantaminen, johon kuuluu mm. eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä tutkimusaiheita. Toinen on hevosala, johon kohdistuva tutkimus tukisi alan kilpailukykyä ja yrittämisen edellytyksiä. Kolmantena kokonaisuutena esille nostettiin hevosala osana yhteiskuntaa, johon kuuluvat mm. maankäyttökysymykset sekä ympäristövaikutukset. Tällä hetkellä on käynnissä viisi hevosaiheista tutkimus- hanketta, joihin rahoitusta ministeriön maatalous- ja elintarviketutkimukseen osoite-

tuista varoista on varattu yhteensä 635 000 euroa. Hevostutkimus on osa kotieläintutkimusta. Maa- ja metsätalousministeriö on juuri asettanut selvitysmiehen arvioimaan kotieläintutkimuksen tilaa ja tekemään perusteltuja kehittämisehdotuksia. Uskon, että työn tuloksena syntyy ajatuksia koskien hevostutkimuksen järjestämistä tulevaisuudessa.

Hyvät kuulijat

Syyskuun lopulla valmistui hevosten teurastusasioita pohtineen työryhmän loppuraportti. Ryhmä piti tärkeänä sitä, että hevosen lihan markkinointia kehitettäisiin niin että kysynnän lisääntyminen nostaisi lihan hintaa ja mahdollistaisi nykyistä suuremman hevospäärän teurastamisen elintarvikekäyttöön. Suomessa lopetetaan tällä hetkellä noin 4000 hevosta vuodessa. Niistä noin 3000 ruhoa pääasiassa haudataan ja loput 1000 hevosta teurastetaan elintarvikekäyttöä silmällä pitäen. Työryhmän mukaan hevosalan toimijoiden keskuudessa tarvitaan nykyistä enemmän tietoa ja keskustelua erilaisista hevosten ruhojen loppusijoitusvaihtoehdoista sekä olemassa olevista erilaisista palveluista.

Opetusministeriössä valmisteltu koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma vuosille 2007 - 2012, joka oli valtioneuvoston käsittelyssä viime viikolla, ottaa kantaa myös eriateisen koulutuksen järjestämiseen tulevaisuudessa. Esimerkiksi eläinlääkäreiden aloituspaikkoja oltaisiin asteittain nostamassa. Vireillä on myös erikoistumiseläinlääkärikoulutuksen uudistaminen ja tehostaminen. Maatilatalouden puolella sekä ammattiopetuksen että ammattikorkeakoulujen aloituspaikkoja lisättäisiin reilusti ja yliopiston maatalousalan sisäänotto pysyisi ennallaan. Hevosalan ammattilaisten koulutus sisältyy näihin suunnittelulukuihin. Opiskelupaikkoja ei voi kuitenkaan kasvattaa ilman riittäviä resursseja – niitä toivottavasti löytyy opetusministeriön tulevien vuosien budjeteista tarvetta vastaavasti.

Osana eteläisen Suomen 141-tukiratkaisua tehtiin päätöksiä myös hevostalouden tuesta. Tuki säilyisi edelleen tuotantoon sidottuna eli annettaisiin eläinmäärään sidottuna. Lisäksi kotieläintilat saisivat hehtaariperusteista tukea. Viime keväänä istui työryhmä, joka valmisteli hevostalouden kansallisten tukien kehittämistä. Työryhmä arvioi, että hevostalouden kansalliset tuet kohdentuivat pääosin oikealla tavalla ja oikeisiin toimintamuotoihin. Muutostarpeita nähtiin ennen kaikkea tukijärjestelmän toimeenpanossa, eli tukien haussa, hevosten tunnistamisessa sekä tukien valvonnassa. Osittain näihin ongelmiin liittyviä ehdotuksia odotetaan tuki- ja valvontajärjestelmien yksinkertaistamista tutkineen selvitysmies Kaj Suomelan loppuraportista, joka valmistuu piakkoin. EU:n hevoseläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskeva lainsäädäntö on uudistumassa ja sen tarkoituksena on yhdenmukaistaa tunnistusjärjestelmiä koko EU:n alueella. Tästä aiheutuu muutoksia myös Suomessa, erityisesti nyt rekistereiden ulkopuolella olevien hevosten pitäjille. Mikäli uudistus toteutuu kaavailussa muo-

dossa, jokainen Suomessa pysyvästi oleva tai tänne tuotava hevonen tulee olla tunnistettu ja merkitty säädöksen mukaisesti.

Syksyllä Ympäristöministeriö asetti työryhmän pohtimaan hevosalan maankäyttöä ja sen ohjausta. Asettaminen perustui todelliseen tarpeeseen, kun kävi ilmi, että eri ympäristökeskusten alueilla annetaan erilaisia ohjeita mm. hevostallien tonttien minimikoosta sekä tallin minimietäisyydestä tontin rajasta. Nyt työryhmä, jossa on myös MMM:n edustus, pohtii esille nousseita kysymyksiä.

Hyvät kuulijat,

tässä siis nopeana juoksutuksena meneillään olevia hevosalaan liittyviä hankkeita ja tulossa olevia uudistuksia. Tärkeää on, että suunnittelua voidaan tehdä yhteistyönä niin, että kaikki mahdollinen asiantuntemus saadaan kytkettyä mukaan valmistelutyöhön. Tämän päivän seminaari on tästä yksi hyvä esimerkki.